

Vårsträcket vid Jätfjorden 2008-2024

Roland Ylvén

På två platser vid Jätfjorden, som är den östra delen av Åsnen, har medlemmar i Tingsryd och Växjö fågelklubbar tittat på fåglar. Det har inte varit organiserade räkningar utan allt har skett av enskilda fågelskådares privata intressen. Jag har inte gjort någon analys av hur och när skådandet har skett. Bilden visar områdets ungefärliga utbredning. Två platser har i huvudsak använts, Jäts badplats i norr och udden vid Hökaviken i sydost.

2008 började vi lite då och då besöka udden vid Hökaviken. Jäts badplats besöktes redan några år tidigare av fågelskådare. Det är ett stort antal dagar då de bägge platserna varit besökta. En försiktig gissning kan vara totalt 600 dagar vilket motsvarar 35 dagar per år.

I den här rapporten har arter som häckar vid sjön inte tagits med (med något undantag). Däremot arter som rastar och sträcker förbi på sin väg mot häckningsområden norrut eller vid havet. Urvalet av arter har gjorts helt subjektivt. Tanken med den här presentationen är att ge läsaren en bild av vilken tidpunkt man har störst chans att träffa på en viss art. Och också kort ange hur många fåglar det kan gälla. Observationerna redovisas som summeringar under femdagarsperioder (pentader).

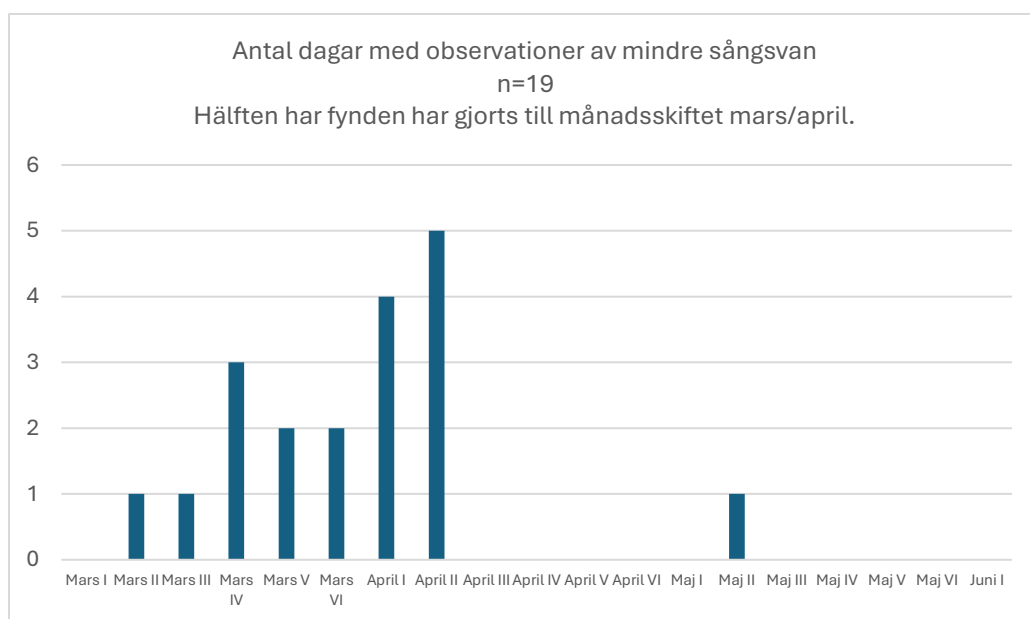
Innehåll

Vårsträcket vid Jätfjorden 2008-2024.....	1
Mindre sångsvan	4
Prutgås	4
Vitkindad gås	5
Röd Halsad gås	5
Gravand.....	6
Snatterand.....	6
Skedand	7
Bläsand	7
Stjärtand.....	8
Årta	8

Brunand.....	9
Vigg	9
Bergand	10
Ejder.....	10
Svärta	11
Sjöorre.....	11
Alfågel	12
Salskrake	12
Gråhakedopping	13
Svarthakedopping	13
Strandskata	14
Småspov.....	14
Storspov	15
Myrspov.....	15
Rödspov	16
Gluttsnäppa.....	16
Kustlabb	16
Silvertärna	17
Småtärna.....	17
Svarttärna	18
Skräntärna	18
Vitvingad tärna	18
Dvärgmåås	19
Vitnäbbad islom.....	19
Smålom.....	20
Skärfläcka.....	20

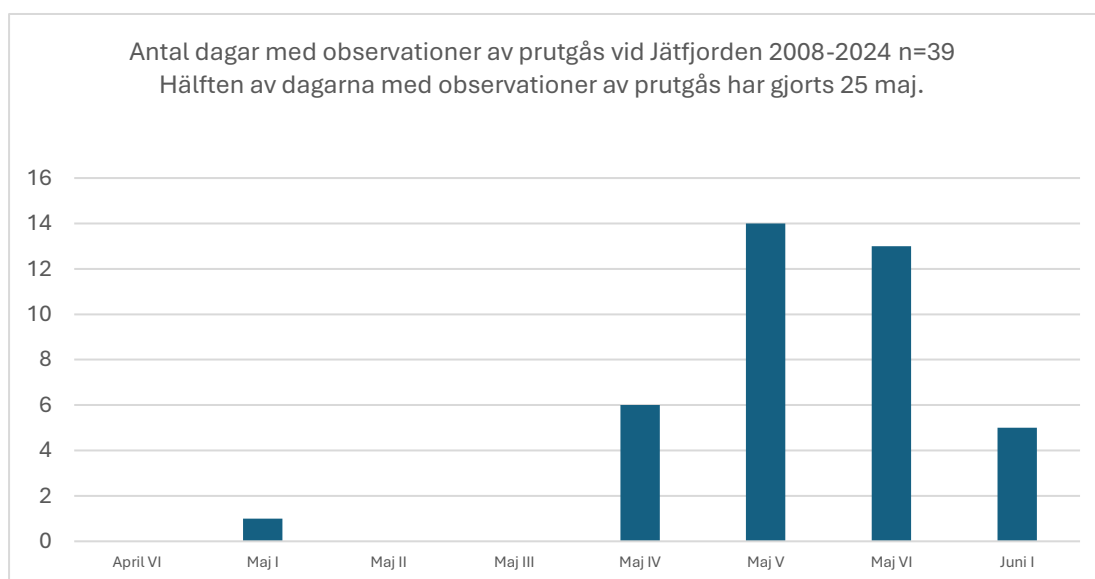
Mindre sångsvan

Mindre sångsvan hör till de allra tidigaste sträckfåglarna. Hittills har den setts 19 dagar under de gångna 17 åren så den är verkligen inte vanlig. Nio av åren finns inte några observationer. Hälften av dagarna med observationer av arten görs redan till månadsskiftet mars/april. En observation har gjorts i maj. De flesta observationerna gäller några få exemplar, ofta tillsammans med vanlig sångsvan. Under perioden 2-9 april 2013 sågs totalt 219 exemplar. Bland annat sågs 64 ex den 6 april och 66 ex den 7 april 2013.

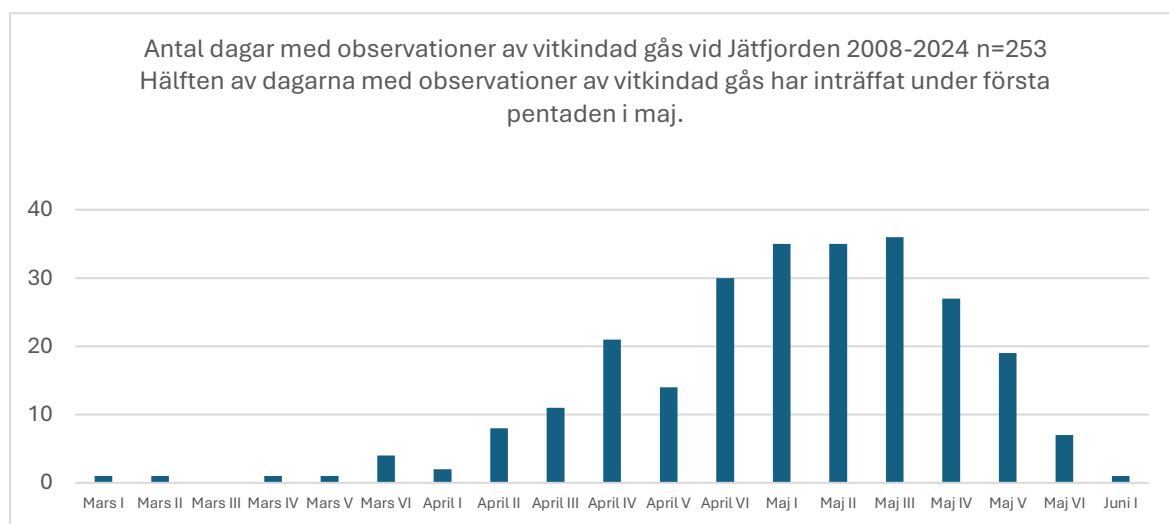
Prutgås

Den här arten hör till de sista som passerar Jätfjorden på våren. De allra sista passerar mot nordost i början på juni. Hälften av observations-dagarna infaller ungefär till den 25 maj. Totalt passerade 1074 ex den 26 maj 2012 vilket är den högsta dagssumman.

Vitkindad gås

Observationer har gjorts från början av mars till början av juni. De flesta av iakttagelserna görs dock under första halvan av maj. Dagssummorna kan vara fantastiska! Över 11000 ex sågs den 13 maj 2016 och drygt 9000 ex 10 maj 2022. Man kan också ana att arten blir alltmer talrik. De högsta dagssummorna av vitkindade gäss har räknats de senaste nio åren. Kanske har det långa tidsförloppet då vitkindade gäss kan ses ha att göra med artens ändrade utbredning med en kraftig ökning av antalet häckande i östersjöområdet.

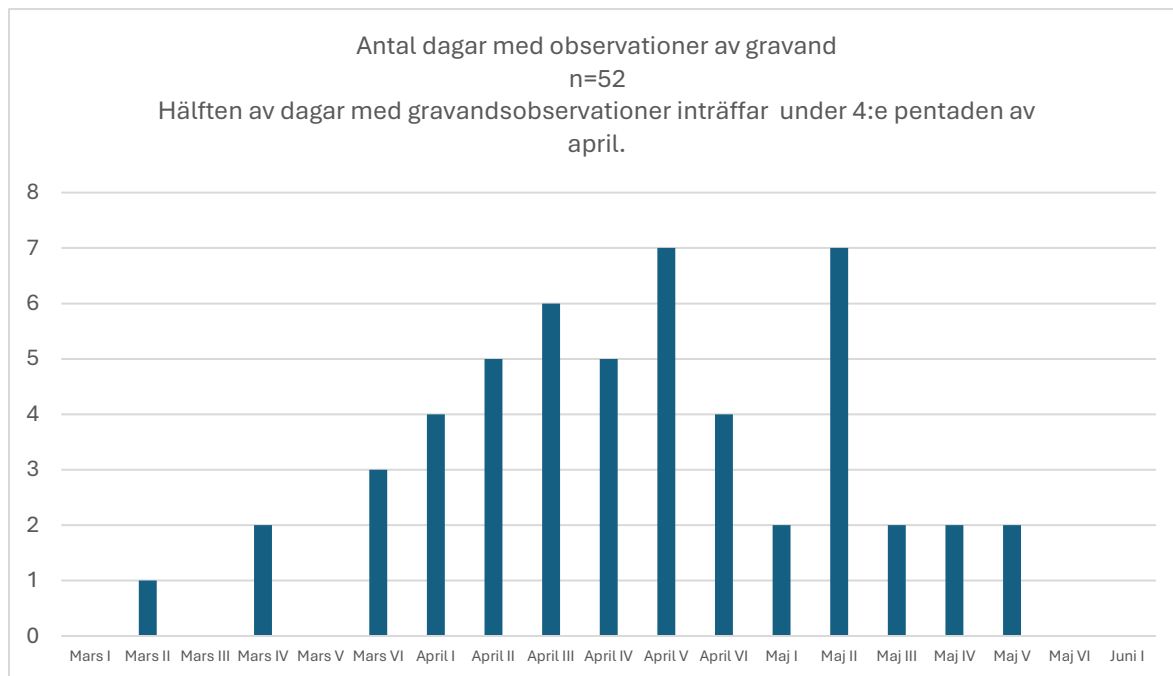

Rödhalsad gås

Två observationer har gjorts med fyra dagars mellanrum. 2 ex sågs den 29 april och 1 ex den 3 maj 2016.

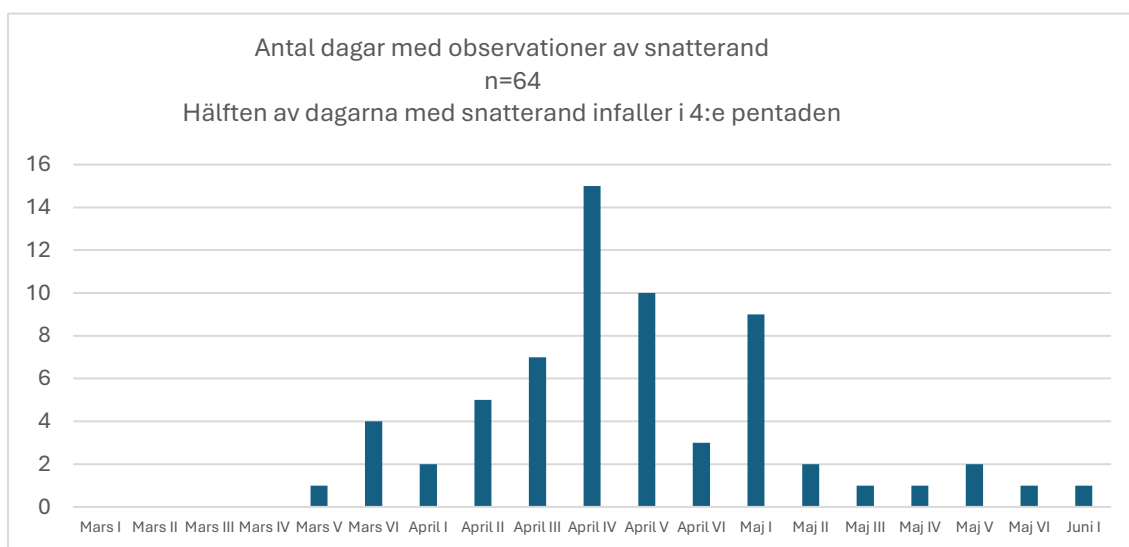
Gravand

Gravand ses varje år med undantag för 2024 men antalet individer är lågt, Den största gruppen bestod av 17 ex. De första ses redan i mars och de sista i slutet av maj. De senare kan kanske tillhöra riktigt nordliga gravänder medan de övriga hör till Östersjön.

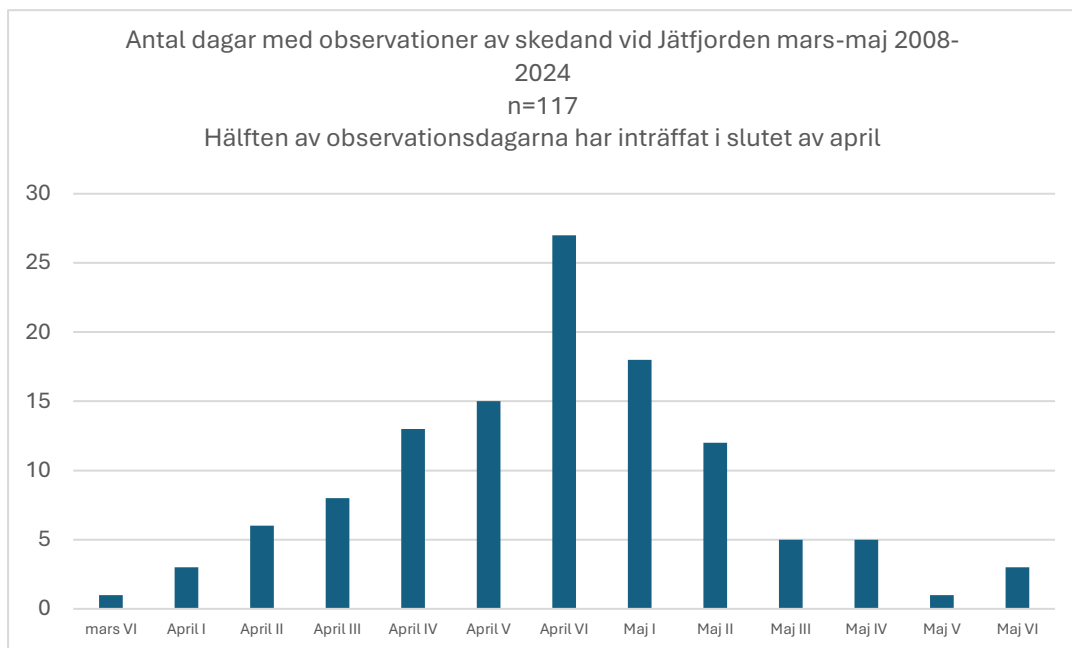
Snatterand

Observationer av snatterand infaller från slutet av mars till början av juni. Två iakttagelser från slutet av juni har inte tagits med här. Som mest har 8 ex setts. Mediandatum inträffar i 4:e pentaden i april.

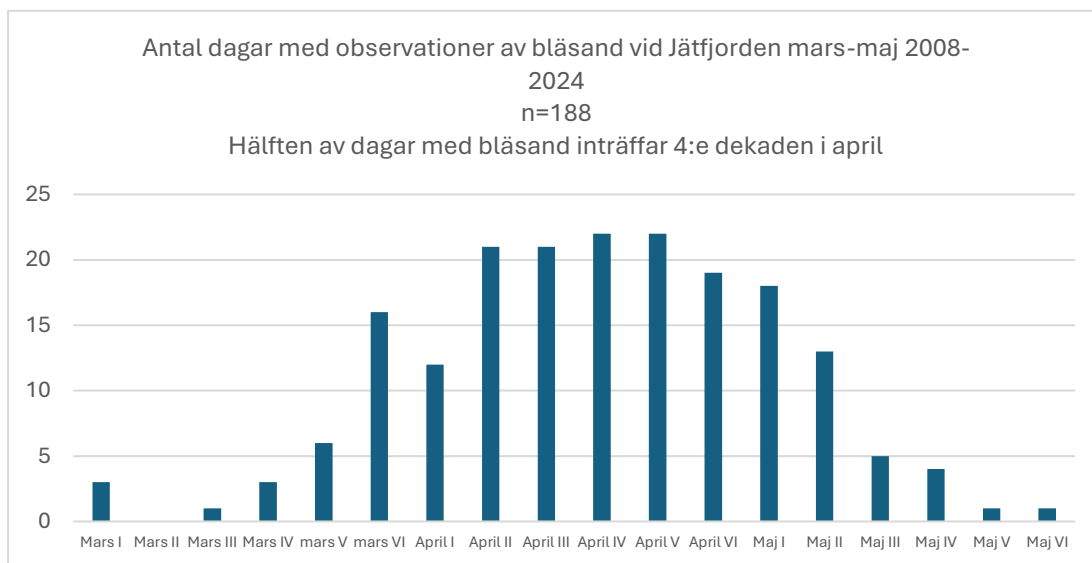
Skedand

Skedand ses varje år från slutet av mars till slutet av maj. Hälften av dagar med skedänder har setts sista femdagarsperioden i april. Högsta antalet är 72 ex 4 maj 2024.

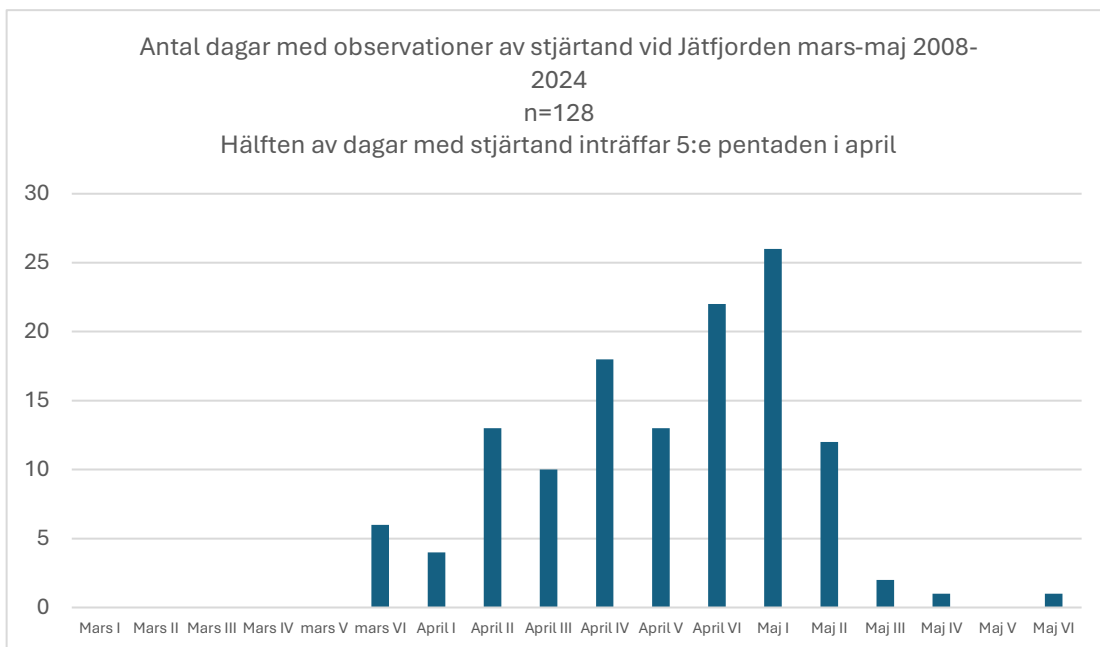
Bläsand

Bläsand kan ses vid Jätfjorden hela perioden mars-maj. Hälften av dagar med fynd har gjorts redan strax efter mitten av april. Högsta antalet är 313 ex den 18 april 2019.

Stjärtand

De tidigaste stjärtänderna har setts i slutet av mars och de sista i mitten av maj med undantag för två eftersläntrare i andra halvan av maj. Hälften av obsdagarna har infallit till näst sista femdagersperioden i april. Högsta antalet stjärtänder är 108 exemplar den 20 april 2021.

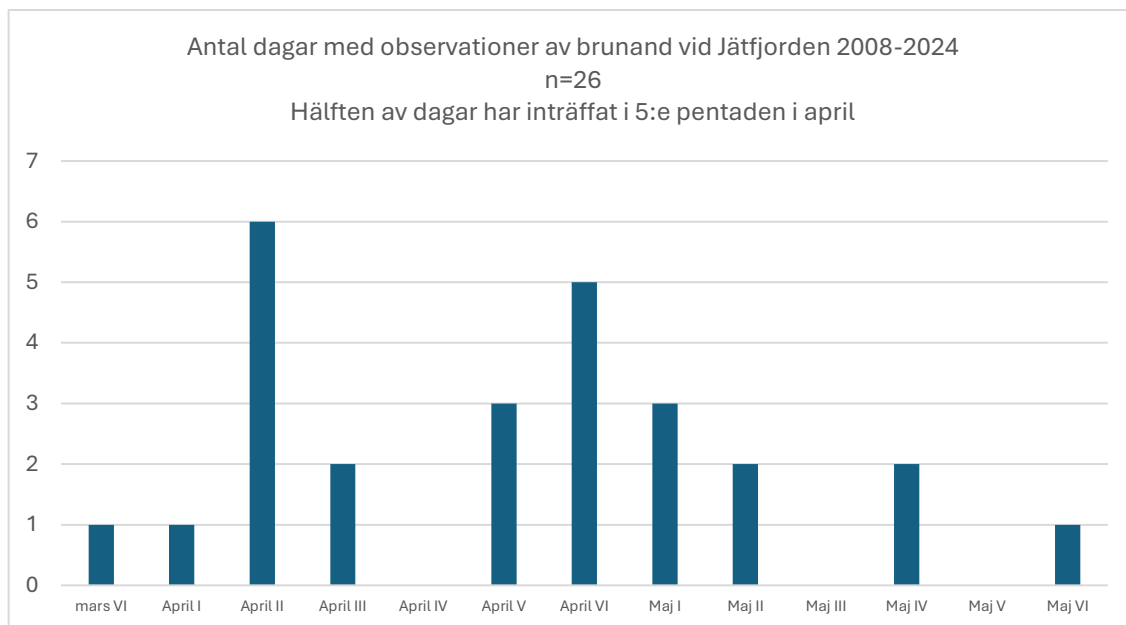
Årta

Den här arten har setts från början av april till mitten av maj. Mediandagen infaller i slutet av april. En eller två fåglar har setts som mest.

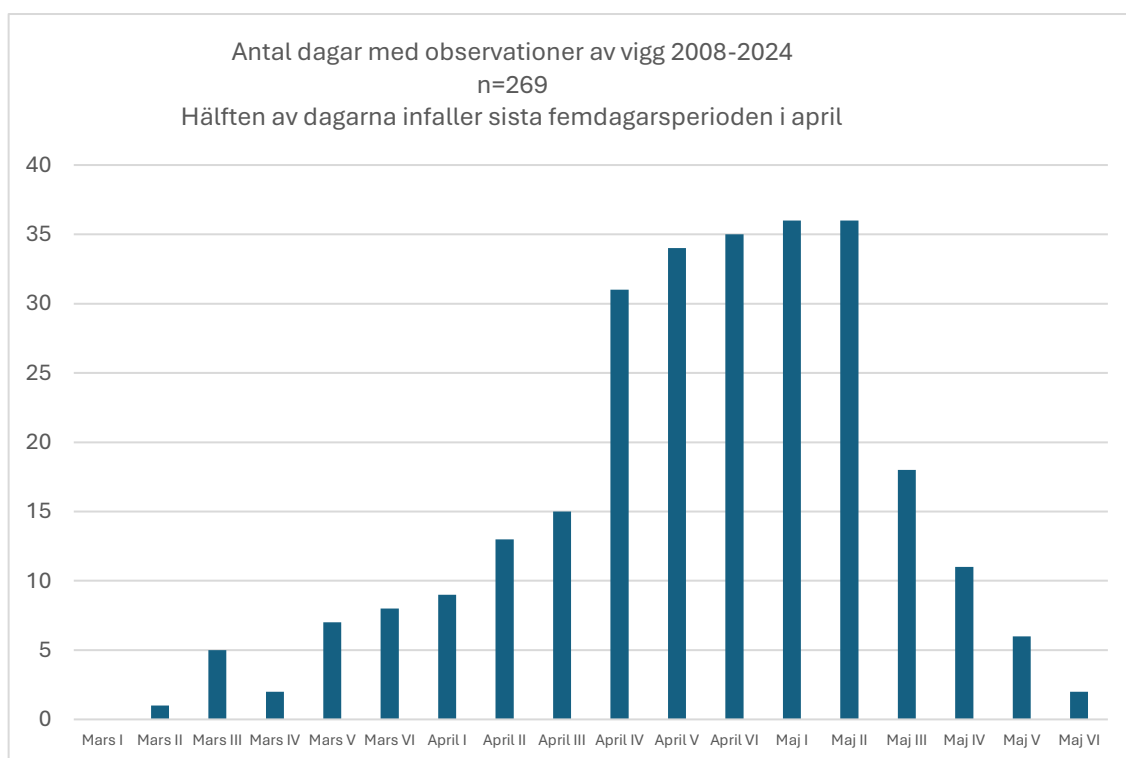
Brunand

Brunand är inte vanlig vid Jätfjorden. 26 dagar har iakttagelser gjorts under de sjutton åren. Hälften av dagarna har inträffat i den 5:e dekadens i april. Största antalet fåglar har varit 4 hanar och 3 honor den 30 april 2019.

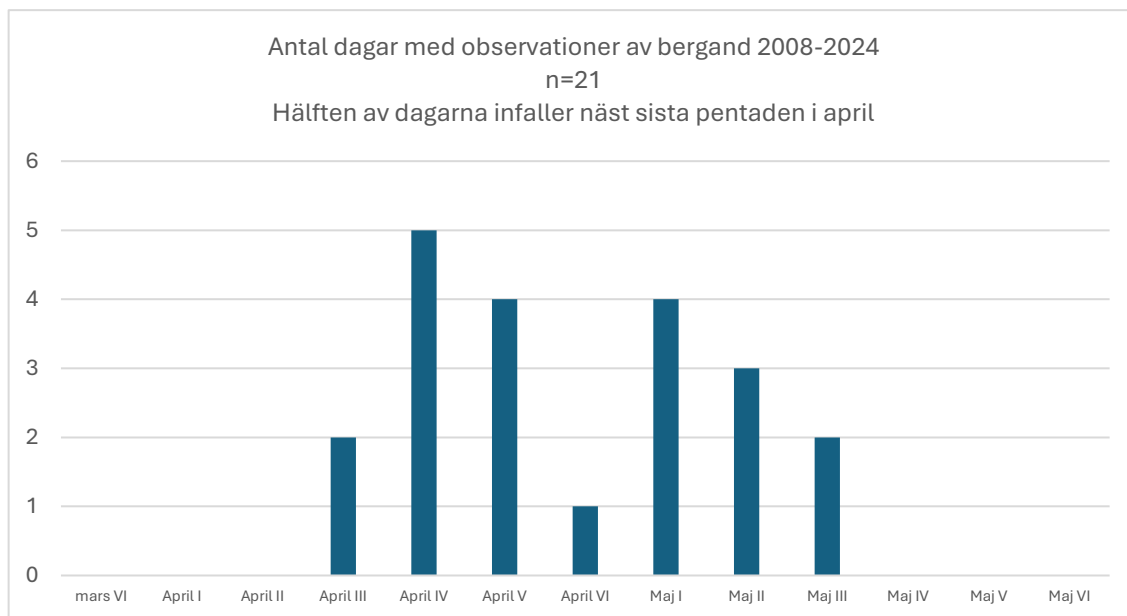
Vigg

Den här arten rapporteras nästan var tredje dag vid Jätfjorden. Högsta antalet är 84 ex den 27 april 2014. Medianvärdet infaller sista veckan april.

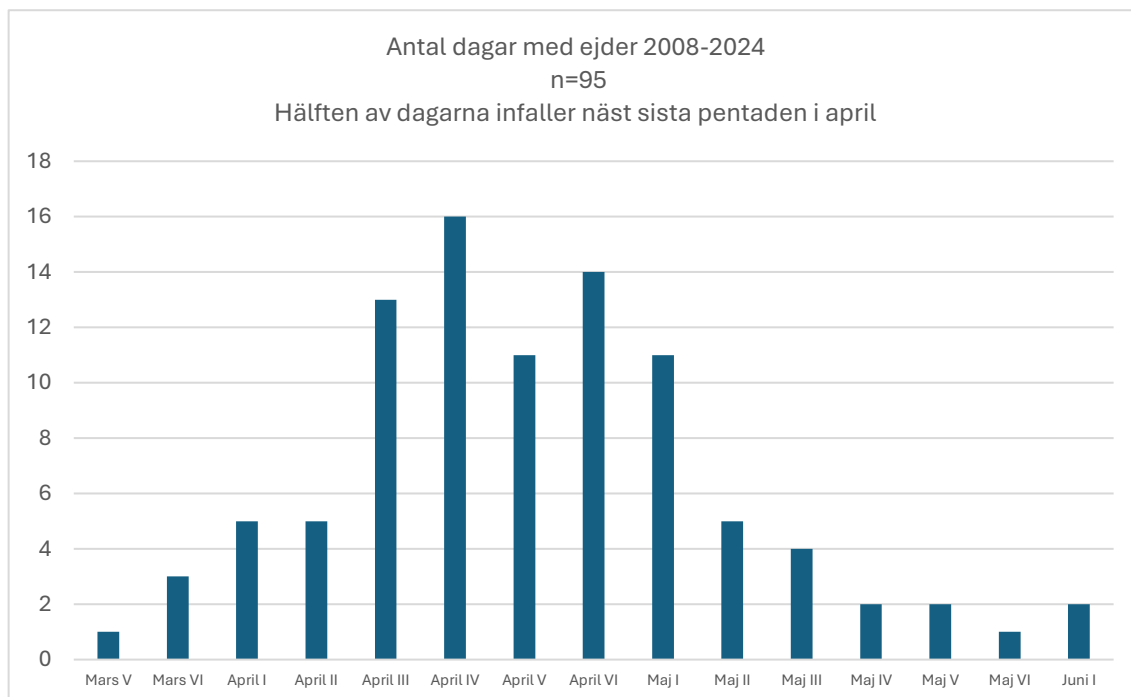
Bergand

Berganden är en ovanlig art vid Jätfjorden, endast 21 observationer har gjorts. Hälften av dagarna infaller näst sista femdagarsperioden i april. Högsta antalet är åtta exemplar. Rastande bergänder ses från mitten av april till mitten av maj.

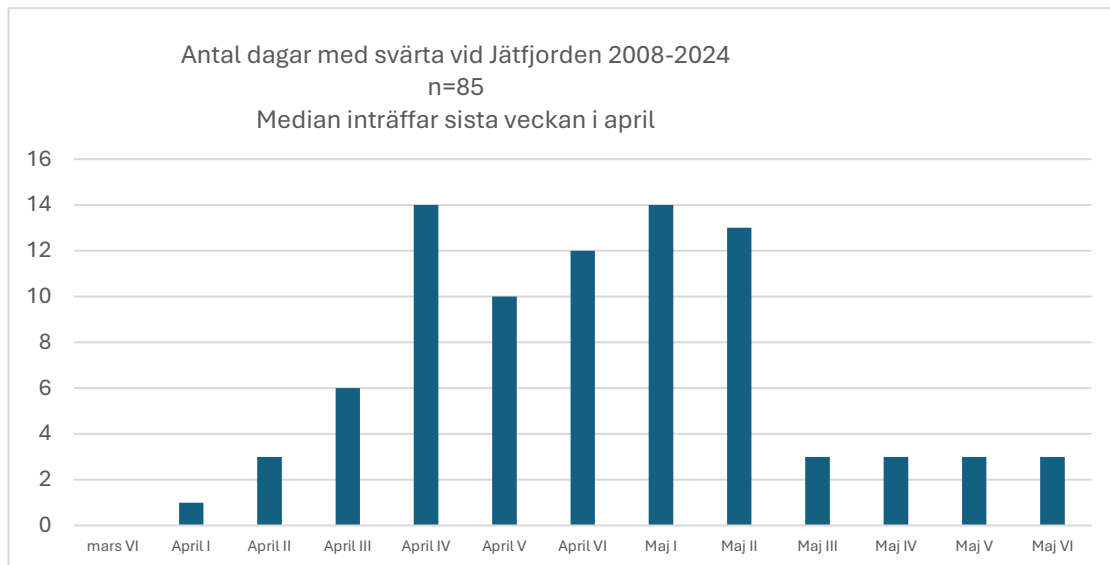
Ejder

Det här är en marin art som i liten utsträckning sträcker över land. Ejdrarna som rundar Sverige via Skånes sydkust och Blekinge är många gånger fler. Observationerna sträcker sig från slutet av mars till början av juni. Vi har sett ejder vid 95 tillfällen och hälften av dagar med iakttagelser infaller näst sista pentaden i april. Högsta antalet är 205 ex 14 april 2023.

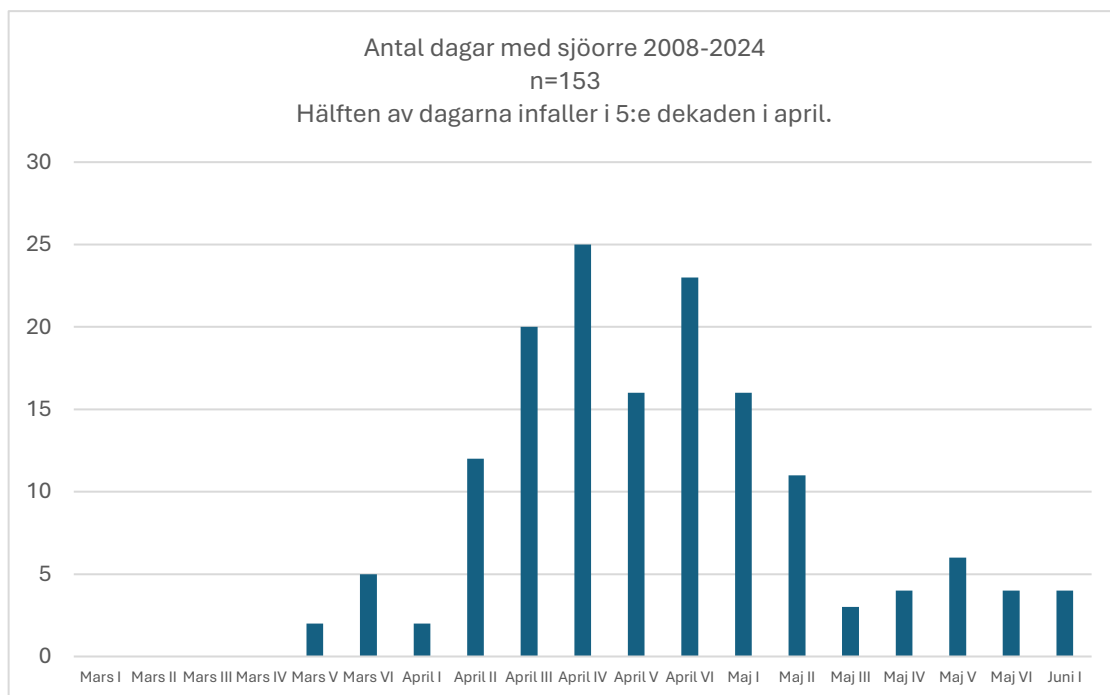
Svärta

Det här är en art som hör hemma vid havet och i fjällsjöarna. Den är inte vanlig hos oss, vi har hittills sett den 85 gånger på 17 år. Hälften av observationerna har infallit fram till sista femdagsperioden i april. Högsta dagsumman av svärter 191 ex den 2 maj 2008.

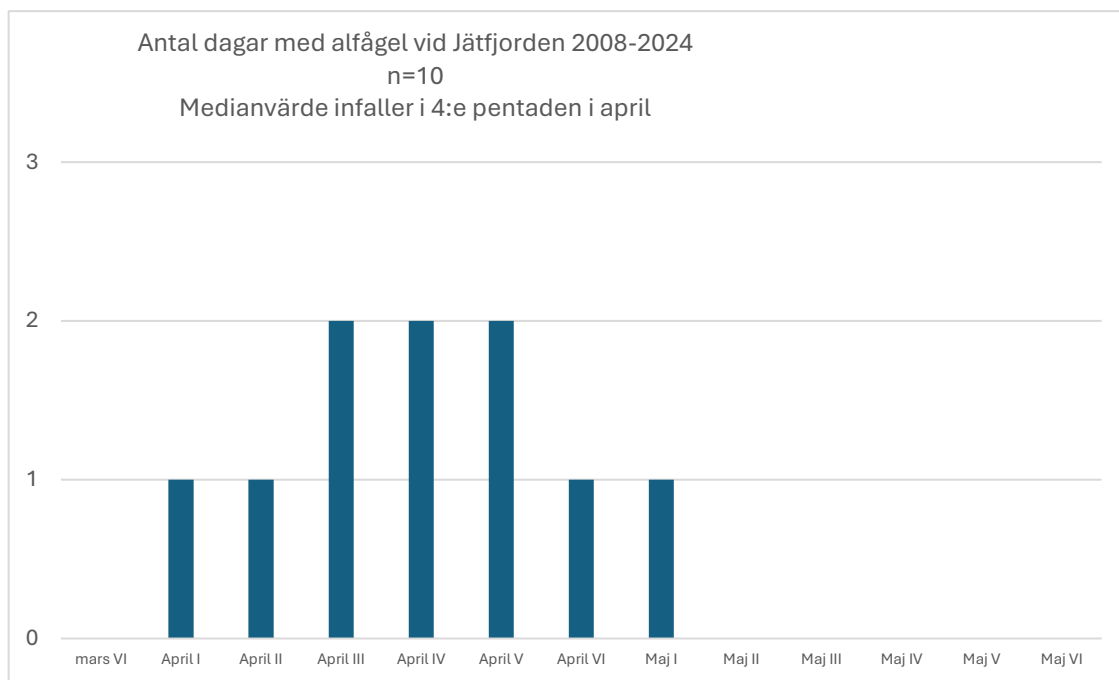
Sjööorre

Vi ser fler sjööorrar än svärter vid Jätfjorden. Och ännu fler passerar över oss nattetid med lite mjuka visslingar som avslöjar att de finns där uppe. De vi sett har varit rastande fåglar. Vi har haft 153 observationer och hälften av dessa har noterats fram till och med 5:e pentaden i april. Högsta antalet rastande sjööorrar har varit 150 exemplar den 3 april 2011 och samma antal 15 april 2018.

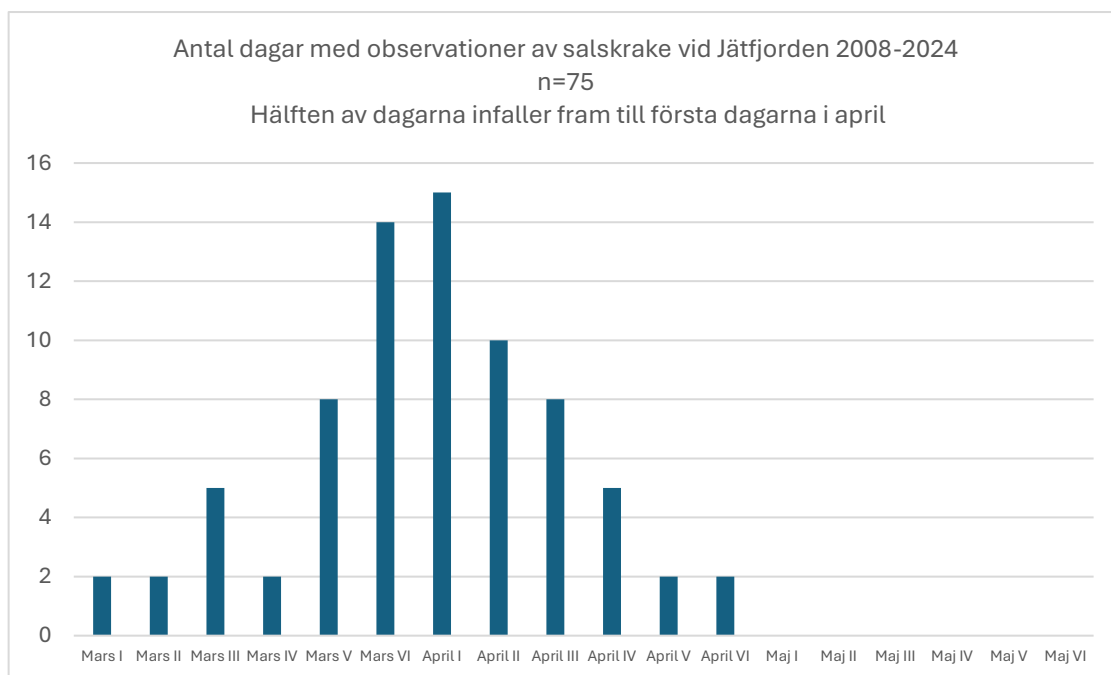
Alfågel

Vi ser sällan alfågel vid Jätfjorden. Endast 10 gånger har det inträffat. Högsta antalet är 6 exemplar. Hälften av observationerna är gjorda fram till mitten av april.

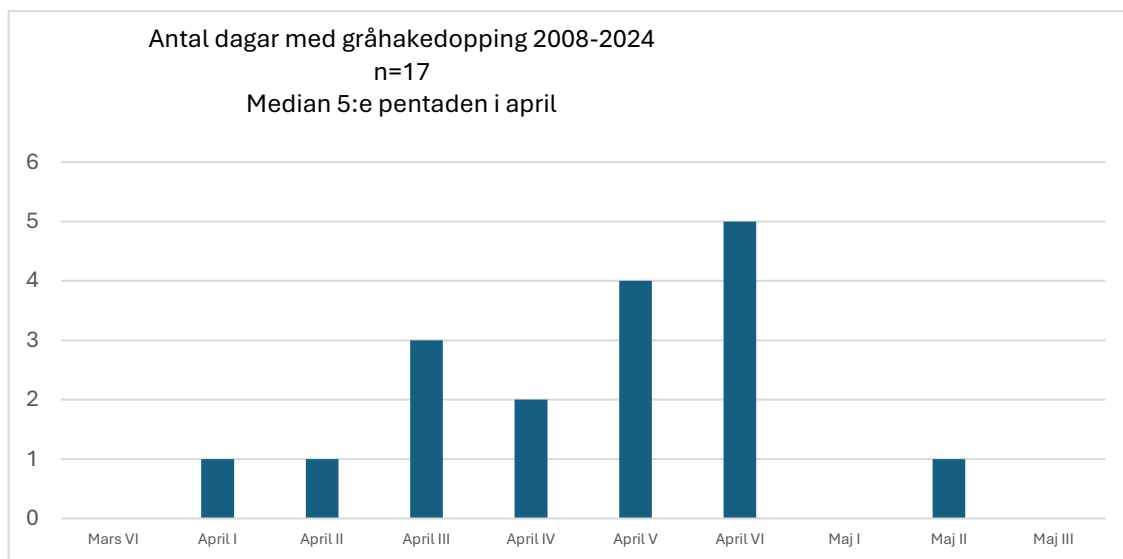
Salskrake

Salskrake övervintrar i små antal i Åsnen, åtminstone milda vintrar, men rastar också på våren. Medianvärde ligger i början av april. Högsta antalet är 10 exemplar 15 april 2013 och lika många 7 april 2018. Inga observationer har gjorts i maj.

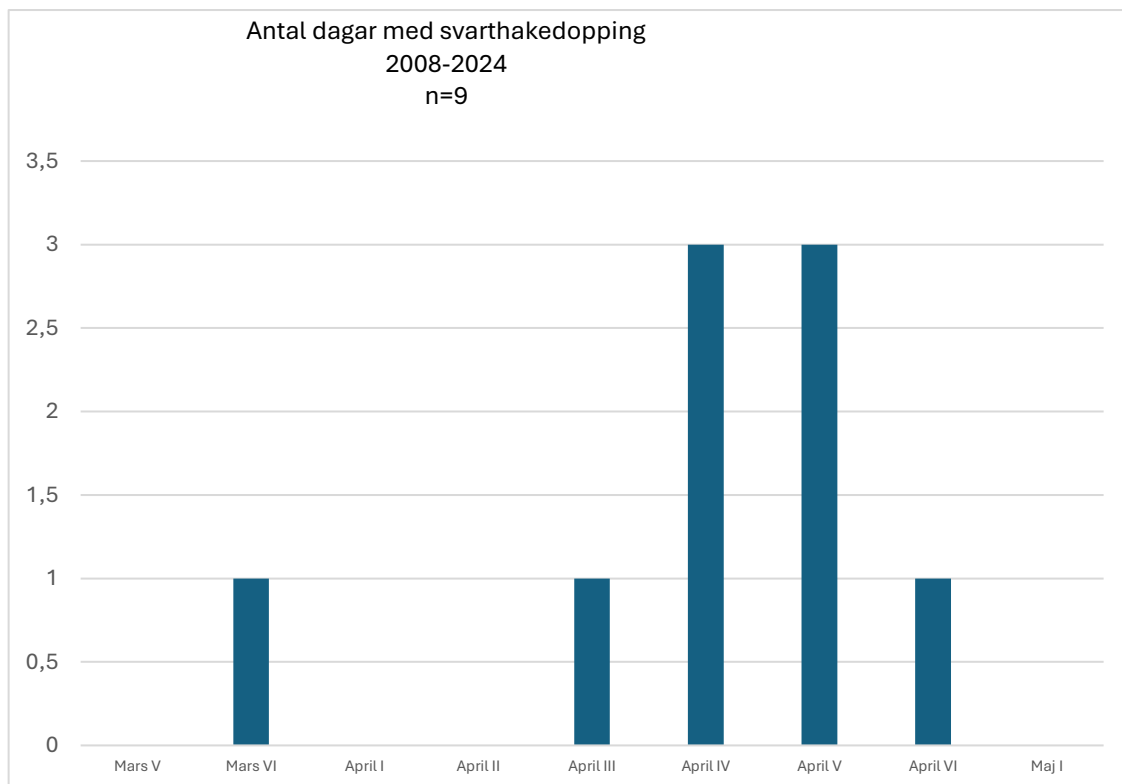
Gråhakedopping

Den här arten är ovanlig vid Jätfjorden. Vi har sett den 17 gånger. Högsta antalet är 6 exemplar den 25 april 2011. Hälften av dagarna infaller i den 5:e pentaden i april.

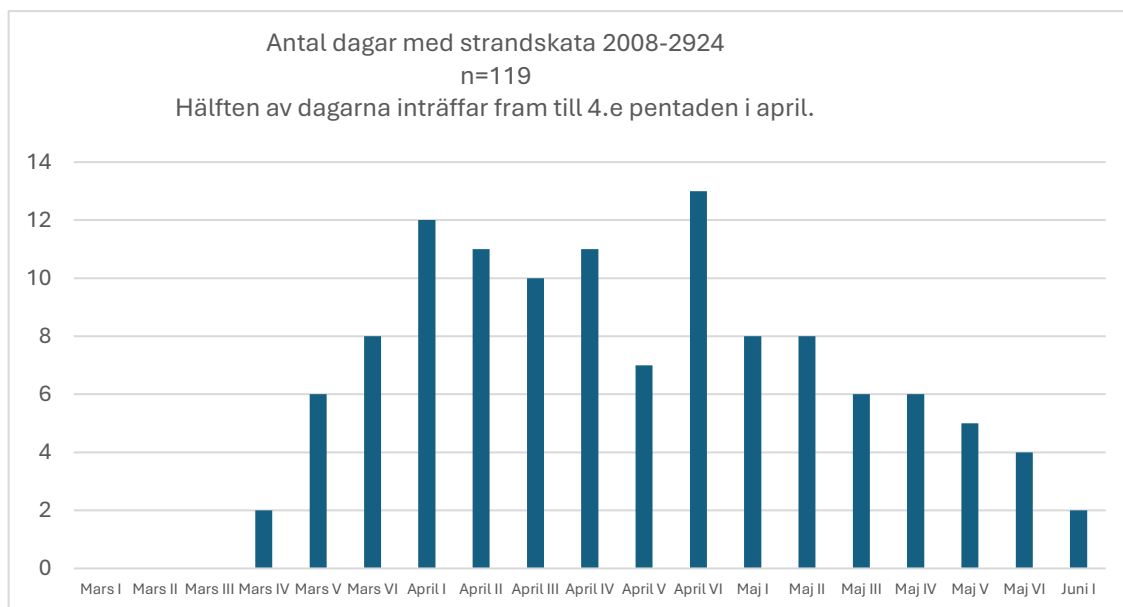
Svarthakedopping

Svarthakedopping är ovanlig och endast nio observationer har gjorts. Median infaller i den femte pentaden i april. Iakttagelser har gjorts från slutet av mars till slutet av april. Inga fynd i maj. Som mest har tre fåglar setts.

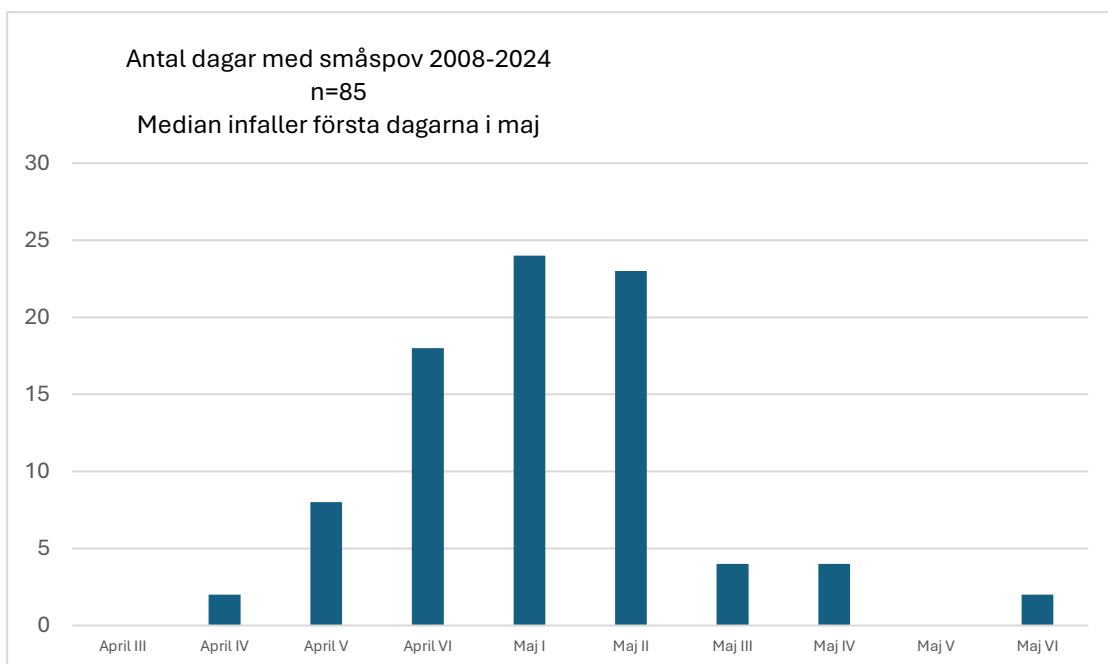
Strandskata

Den här arten är ganska regelbundet förekommande vid Jätfjorden, dock inte häckande. Den har setts från andra halvan av mars till första dagarna i juni. Hälften av observationsdagarna infaller i 4:e pentaden i april. Det högsta antalet på en dag är 454 ex den 2 maj 2008. Endast tre dagar överstiger dock antalet hundra exemplar.

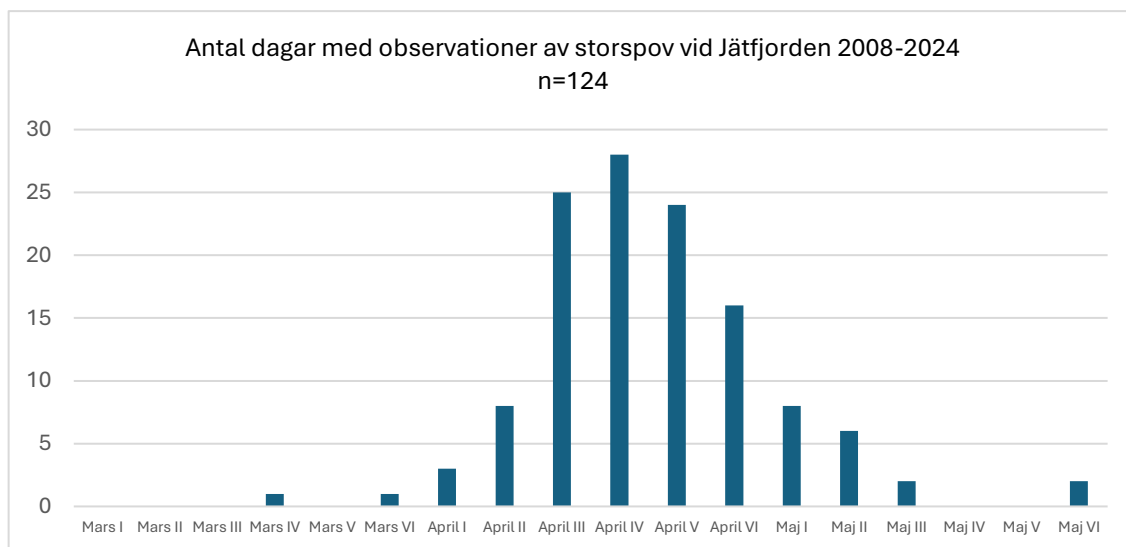
Småspov

De första småspovarna har setts strax efter mitten av april och den sista i slutet av maj. De allra flesta har dock setts under tre veckor kring månadsskiftet april/maj. Hälften av dagar med småspov infaller i början av maj.

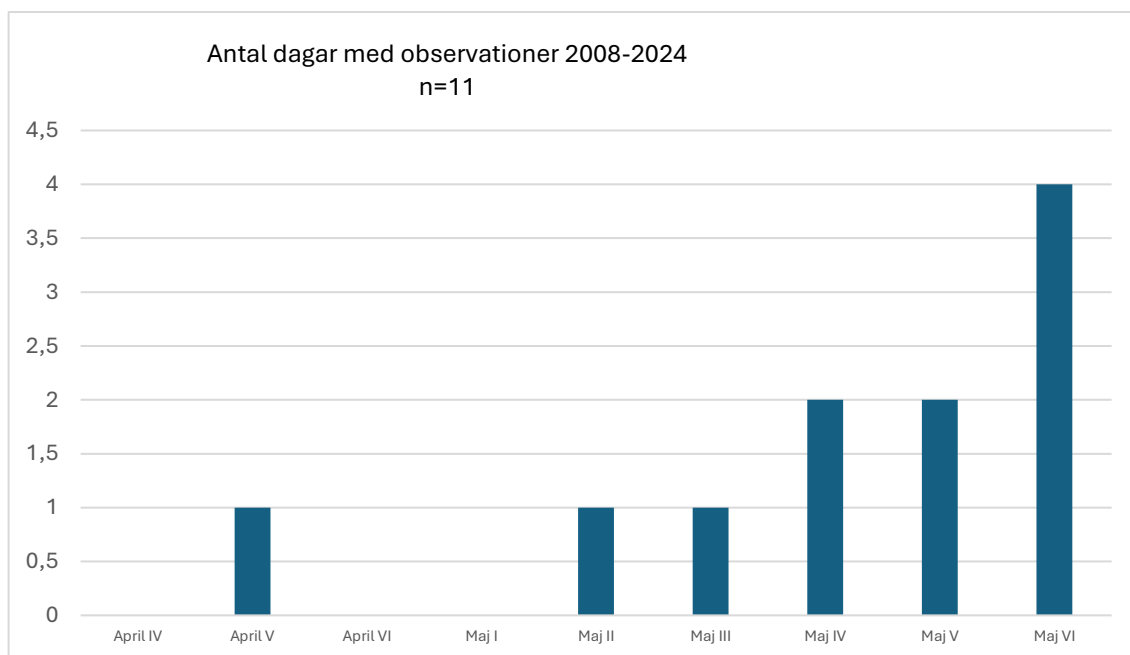
Storspov

En av de kanske härligaste och mest imponerande upplevelserna vid Jätfjorden är sträckande storspovar. Den högsta dagssumman är 920 ex den 18 april 2019. Oftast har dock några tiotals fåglar setts. Storspoven iakttas andra halvan av mars till sista dagarna i maj. 75 % av dagarna med sträckande storspovar infaller de sista två tredjedelarna av april. Medianvärdet är strax efter månadens mitt.

Myrspov

Det här är en sällsynt art vid Jätfjorden. Det finns 11 fynd under de 17 åren. Hälften av myrspovarna har passerat före mitten av maj. Åtta av de elva observationer gäller flockar med flera tiotal fåglar, den största flocken bestod av 160 ex.

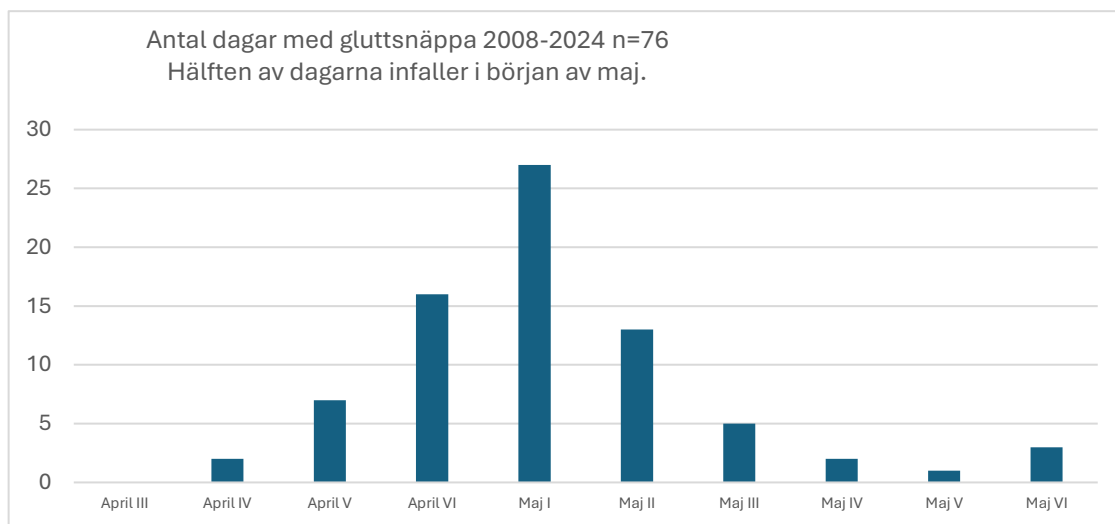

Rödspov

Två fynd har gjorts, 10 maj 2008 och 23 april 2020

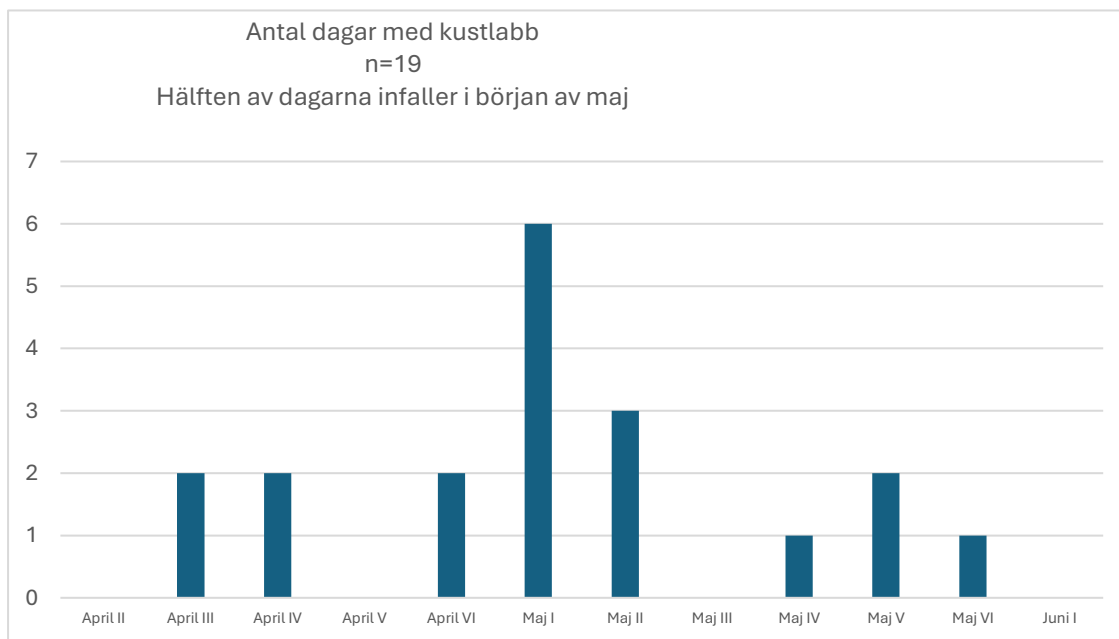
Gluttsnäppa

Högsta dagssumman är 13 ex som noterades 27 april 2014.

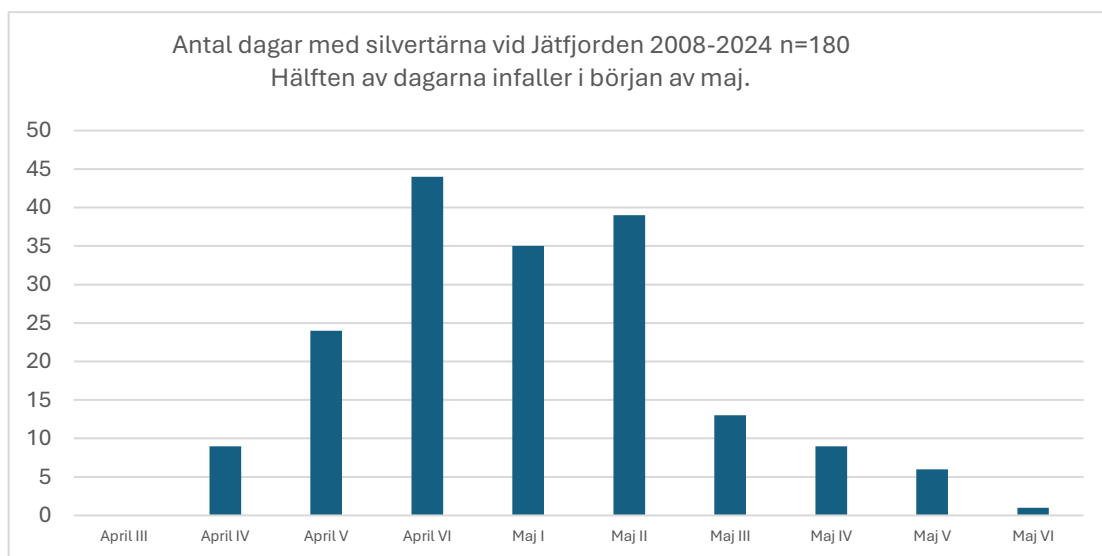
Kustlabb

Som mest har tre kustlabbar setts samma dag. De tidigaste har passerat i mitten av april och de senaste i slutet av maj. Hälften av dagarna med kustlabb infaller de första dagarna i maj. Sammanlagt har 19 exemplar observerats.

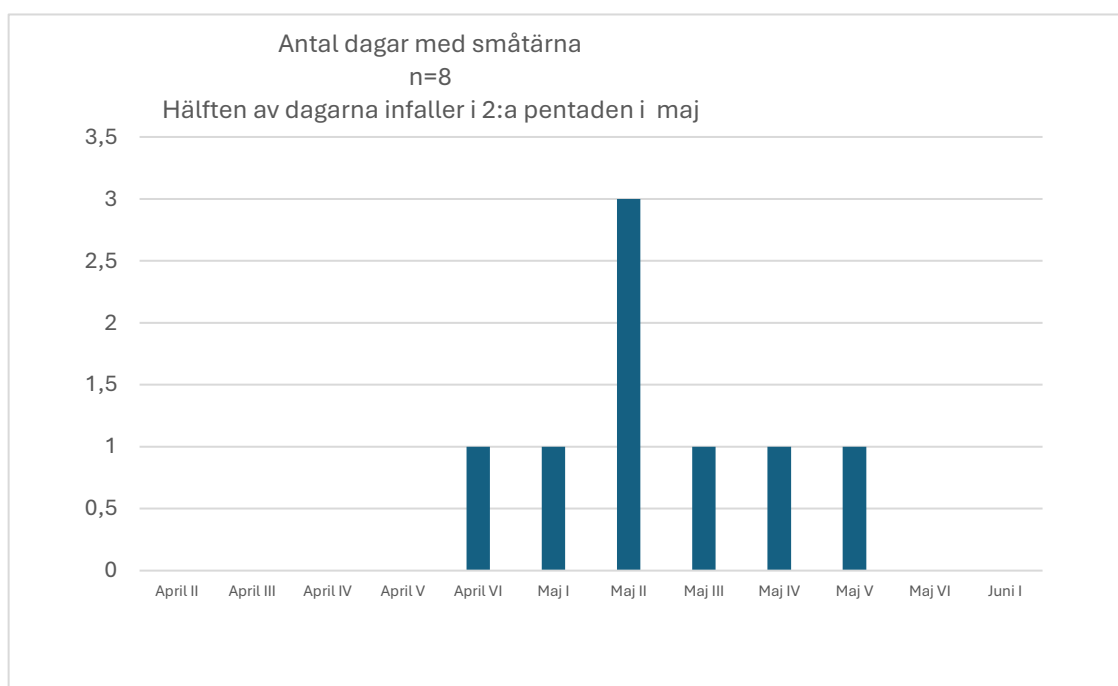
Silvertärna

Sträckande tärnor är härliga att se. Man upptäcker först några tärnor lågt över vattnet. Så plötsligt är de fler och fler som på en given signal stiger brant uppåt till ett par hundra meters höjd och drar rakt österut över skogen. Dagsrekordet är 1643 ex den 6 maj 2017. Hälften av dagarna infaller fram till början av maj. Flertalet är silvertärnor men där finns också många fisktärnor så siffrorna är lite osäkra.

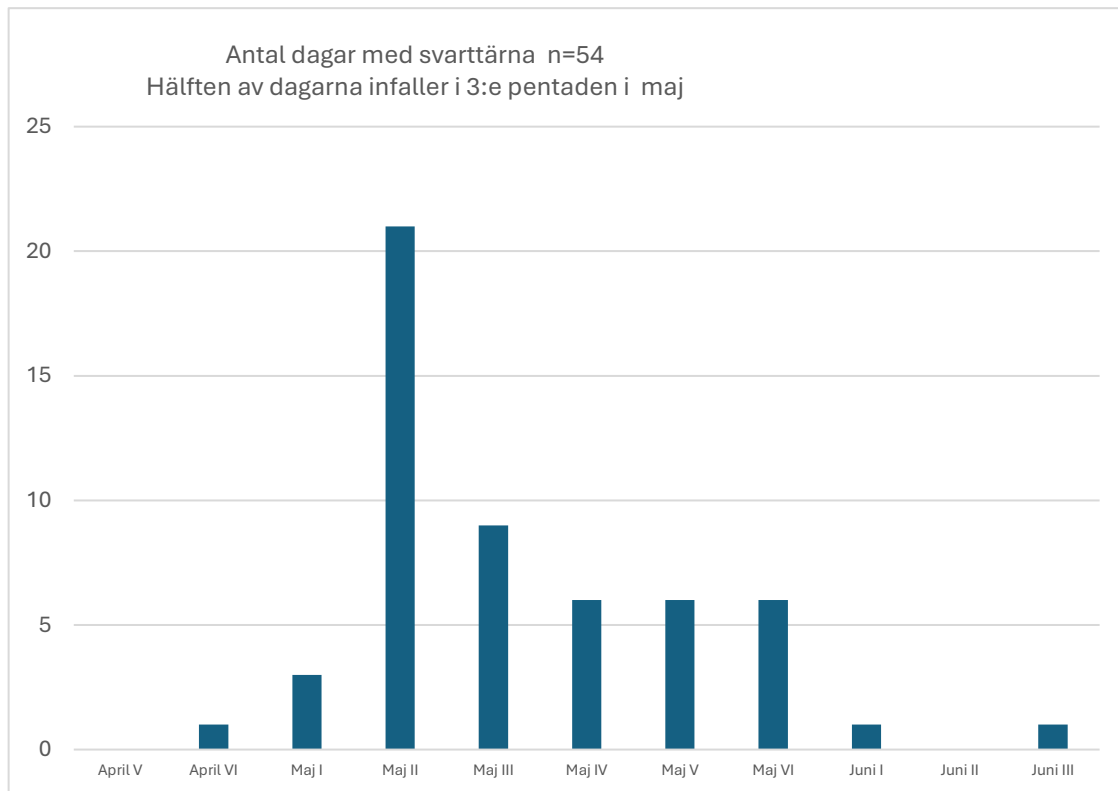
Småtärna

Den här tärnan är ovanlig vid Jätfjorden. Den har bara setts vid åtta tillfällen. Medianvärdet infaller 2:a pentaden i

Svarttärna

Det är alltid trevligt att se svarttärna. Vi har sett den vid 54 tillfällen, från slutet av april till början av juni. Hälften av dagarna med observationer av svarttärna infaller strax innan mitten av maj.

Skräntärna

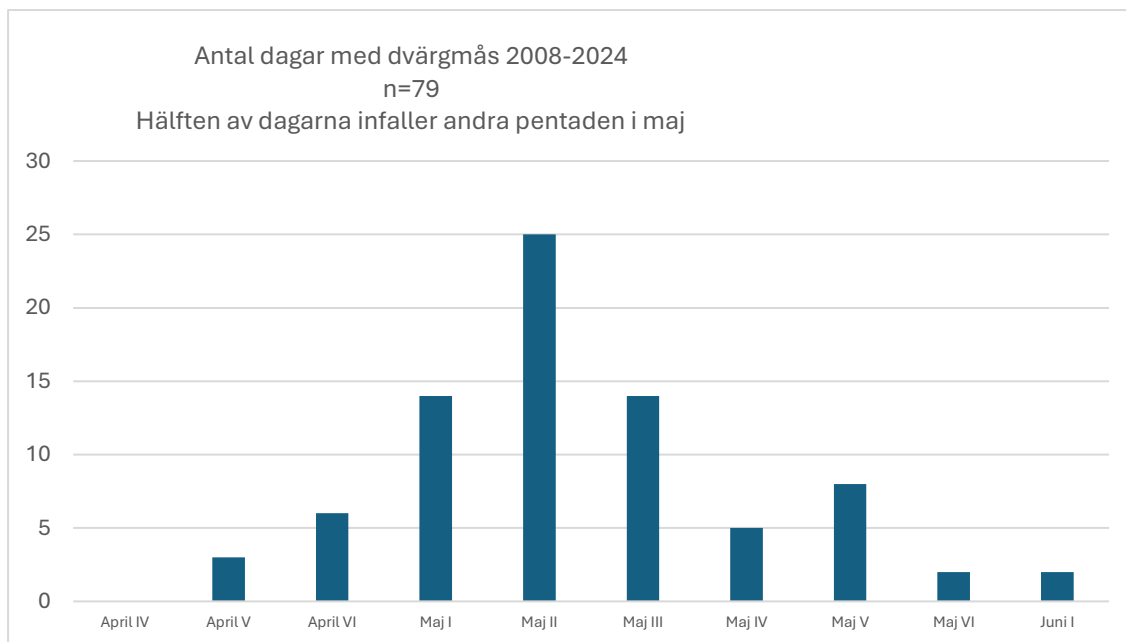
Den här stora tärnan har setts vid åtta tillfällen. Den första strax efter mitten av april och den senaste i början av juni.

Vitvingad tärna

Som mest sågs 56 ex 17-19 maj 2021.

Dvärgmåås

Arten har setts vid 79 tillfällen vid Jätfjorden. De tidigaste har varit i den femte pentaden i april och de sista i början av juni. Största flocken är 55 ex 7 maj 2011.

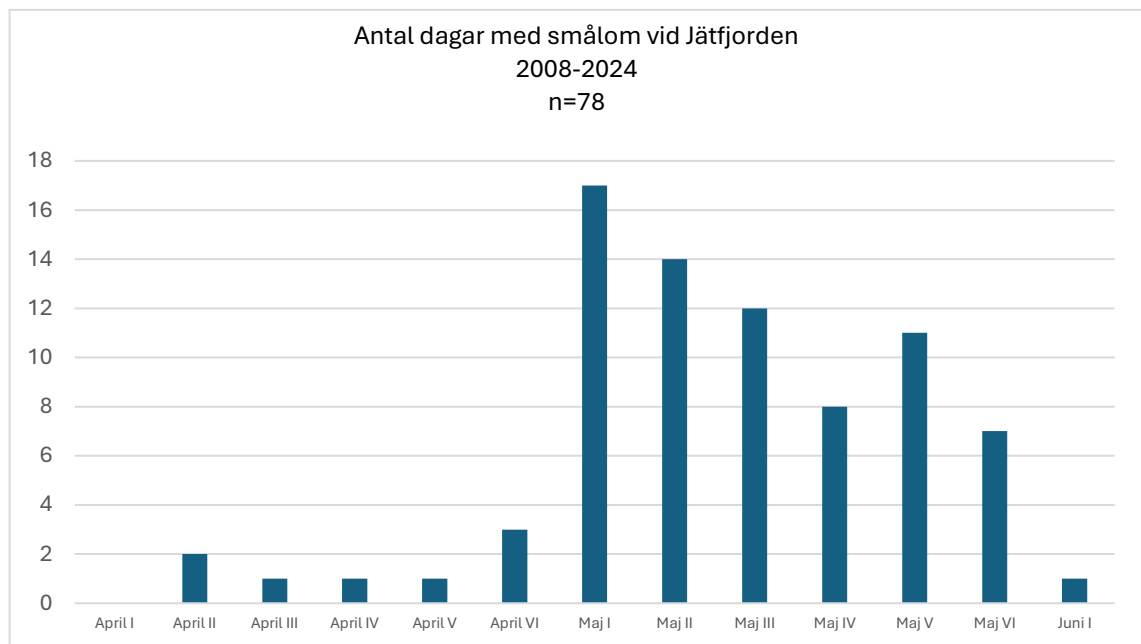

Vitnäbbad islom

Ett exemplar sågs den 9 maj 2012.

Smålom

Smålom ses från andra pentaden i april till den första i juni. Arten har setts vid 78 tillfällen. Hälften av dagarna infaller till den 11 maj. Högsta antalet är 42 exemplar den 8 april 2016.

Skärfläcka

Arten har observerats vid sex tillfällen, Tre observationer har gjorts i början på april och tre under maj.